

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 326/08-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. septembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť RNDr. I. Z., Česká republika, zastúpeného advokátom JUDr. M. M., K., vo veci namietaného porušenia čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 2 ods. 3 písm. a), b) a c) a čl. 26 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, ako aj čl. 1 ods. 2, čl. 2 ods. 3, čl. 7 ods. 5, čl. 12 ods. 2 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 3 Sžf 53/2007 a takto

rozhodol:

Sťažnosť RNDr. I. Z. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. júla 2008 doručená sťažnosť RNDr. I. Z., Česká republika (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), čl. 2 ods. 3 písm. a), b) a c) a čl. 26 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „pakt“), ako aj čl. 1 ods. 2, čl. 2 ods. 3, čl. 7 ods. 5, čl. 12 ods. 2 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“) v konaní vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) pod sp. zn. 3 Sžf 53/2007.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ je v rámci svojho podnikania oprávnený predávať cigarety. Rozhodnutím Colného úradu P. (ďalej len „úrad“) sp. zn. 151T/8918-1/05 zo 4. apríla 2005 mu bola uložená pokuta 10 000 Sk s odkazom na ustanovenie § 41 ods. 5 zákona č. 106/2004 Z. z. o spotrebnej dani z tabakových výrobkov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o spotrebnej dani“) za to, že v prevádzke jeho pohostinstva na Hlavnej 110 v P. bolo 12. októbra 2004 pri kontrole nájdených 22 krabičiek spotrebiteľského balenia cigariet so starou ochrannou známkou, ktoré sa podľa § 44 ods. 23 zákona o spotrebnej dani považujú za neoznačené. Na základe odvolania sťažovateľa rozhodnutím Colného riaditeľstva Slovenskej republiky (ďalej len „riaditeľstvo“) sp. zn. 18544/2005 z 28. júna 2005 bolo rozhodnutie úradu potvrdené. Sťažovateľ podal proti rozhodnutiu riaditeľstva žalobu, v ktorej sa domáhal preskúmania jeho zákonnosti a jeho zrušenia v celom rozsahu. Rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 S 140/2005-43 z 20. apríla 2007 bola žaloba sťažovateľa zamietnutá. Na základe odvolania sťažovateľa rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžf 53/2007 zo 14. februára 2008 bol rozsudok krajského súdu potvrdený.

Podľa názoru sťažovateľa rozsudkom najvyššieho súdu, ale aj predchádzajúcimi rozhodnutiami krajského súdu, riaditeľstva a úradu boli porušené označené články dohovoru, dodatkového protokolu, paktu a ústavy. Sťažovateľ sa nedopustil žiadneho protiprávneho konania majúceho za následok skutok označený najvyšším súdom ako správny delikt. Výklad zákona o spotrebnej dani, ktorý si osvojil najvyšší súd, odporuje princípu spravodlivosti. V konaní pred všeobecnými súdmi a orgánmi verejnej správy nebola preukázaná žiadna príčinná súvislosť medzi konaním sťažovateľa, ktoré by bolo možné označiť za protiprávne, a skutkom označeným ako správny delikt. Ignorovanie týchto skutočností dokazuje, že najvyšší súd nebol nestranný a konanie nebolo spravodlivé. Najvyšší súd tiež úplne pomínul dôvody, pre ktoré sa 12. októbra 2004 predmetné cigarety vo vlastníctve sťažovateľa nachádzali v jeho prevádzke. Tieto nadobudol legálnou kúpou ešte 1. júla 2003 a 22. apríla 2004. Pre malý záujem zákazníkov sa však nepodarilo všetky predať do 30. septembra 2004. Zvyšok nepredaných cigariet zostal po 30. septembri 2004

v sťažovateľovej prevádzke bez toho, aby ktokoľvek s nimi nakladal, a bez toho, aby ktokoľvek k nim vykonával právo pre seba. V dobe zabavenia predmetných cigariet, t. j. pred 12. októbrom 2004, zákon neukladal sťažovateľovi žiadnu povinnosť ako naložiť s predmetnými cigaretami, ktoré nepredal a ktoré mu ostali vo vlastníctve po 30. septembri 2004, keď platnosť ich označenia skončila. Povinnosť ako naložiť s predmetnými cigaretami, ktoré sa do 30. septembra 2004 nepodarilo predat', bola sťažovateľovi uložená až ustanovením § 44 ods. 37 zákona o spotrebnej dani, ktoré nadobudlo účinnosť 1. decembra 2004, teda až po zabavení cigariet úradom. Inú povinnosť ako naložiť s predmetnými cigaretami zákon sťažovateľovi neukladal. Sťažovateľ popiera, že by nevykonal niečo, čo mu zákon ukladal, alebo že by sa dopustil protiprávneho konania, ktoré mu zákon zakazoval. Sťažovateľ nebrojí proti zabaveniu vlastníctva predmetných cigariet postupom na základe zákona, ale odmieta byť sankcionovaný za to, že mal cigarety, ktorých bol majiteľom a ktoré nadobudol do vlastníctva legálnou cestou. Uvalenie sankcie bolo predčasné, lebo k nemu malo dôjsť správne až potom, čo by sa zistila protizákonná držba cigariet po 31. decembri 2004 v súvislosti s porušením povinnosti uloženej ustanovením § 44 ods. 37 zákona o spotrebnej dani. Takáto skutočnosť však nenastala, lebo cigarety boli sťažovateľovi zabavené už pred 31. decembrom 2004. Sťažovateľ bol aj diskriminovaný, a to tým, že hoci on bol sankcionovaný pre držbu legálne nadobudnutých cigariet, ktoré nemohol včas predat', zatiaľ iným, ktorým ostali podobne cigarety ako jemu, bolo umožnené odovzdať ich colným orgánom postupom podľa § 44 ods. 37 zákona o spotrebnej dani bez toho, aby boli pokutovaní. Odôvodnenie rozsudku nedáva odpoveď na všetky relevantné námietky, ktoré sťažovateľ uplatnil. Sťažovateľ má na mysli namietany výklad uplatňovania § 41 ods. 5 zákona o spotrebnej dani v súlade s označenými článkami dohovoru, dodatkového protokolu, paktu a ústavy.

Sťažovateľ žiada vydat' nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov dohovoru, dodatkového protokolu, paktu a ústavy v konaní vedenom najvyšším súdom pod sp. zn. 3 Sžf 53/2007 s tým, aby bol rozsudok zo 14. februára 2008 zrušený a vec vrátená najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľ napokon požaduje náhradu trov právneho zastúpenia.

Z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžf 53/2007 zo 14. februára 2008 vyplýva, že ním bol potvrdený rozsudok krajského súdu č. k. 1 S 140/2005-43 z 20. apríla 2007. Podľa názoru najvyššieho súdu skutok, ktorý je obsahom správneho deliktu, nie je sporný. Pri kontrole vykonanej 12. októbra 2004 v prevádzke sťažovateľa sa našlo 22 spotrebiteľských balení cigariet označených známkou podľa predchádzajúcej právnej úpravy. Tieto cigarety bolo treba považovať v zmysle § 44 ods. 23 zákona o spotrebnej dani za neoznačené. Najvyšší súd považuje za právne významnú okolnosť, že tieto spotrebiteľské balenia cigariet boli zistené v prevádzke, ktorej prevádzkovateľom bol sťažovateľ ako fyzická osoba a podnikateľ. Pokiaľ by sa malo z daných okolností usudzovať, že išlo o jeho súkromnú držbu legálne nadobudnutých cigariet, túto skutočnosť vyvracajú práve uvedené skutočnosti.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu tento nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom môže sa stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (*mutatis mutandis* I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

Sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

Z ustanovenia § 41 ods. 5 zákona o spotrebnej dani v znení účinnom v čase uloženia pokuty vyplýva, že za správny delikt sa *inter alia* považovalo, ak colný úrad zistil držbu cigariet neoznačených na spotrebiteľskom balení kontrolnou známkou. Za tento delikt bolo možné uložiť predávajúcej osobe pokutu vo výške najmenej 10 000 Sk.

Podľa § 44 ods. 23 zákona o spotrebnej dani spotrebiteľské balenie cigariet označené kontrolnou známkou podľa doterajších predpisov možno predávať najneskôr 30. septembra 2004. Po tomto dátume sa bude takto označené spotrebiteľské balenie cigariet považovať za neoznačené.

Podľa § 44 ods. 37 prvej vety zákona o spotrebnej dani právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá je oprávnená v rámci podnikania predávať spotrebiteľské balenie cigariet a ktorá má v držbe spotrebiteľské balenie cigariet uvedené v odseku 23, ktoré nepredala do 30. septembra 2004, je povinná do 31. decembra 2004 oznámiť colnému úradu množstvo takto označených spotrebiteľských balení cigariet a požiadať colný úrad o ich zničenie; colný úrad zničí tieto spotrebiteľské balenia cigariet.

V danom prípade je medzi účastníkmi konania zo skutkového hľadiska nesporné, že sťažovateľ mal vo svojej podnikateľskej prevádzke 12. októbra 2004 spotrebiteľské balenia cigariet označené kontrolnou známkou platnou do 30. septembra 2004. Rovnako je nesporné z právneho hľadiska, že vzhľadom na ustanovenie § 44 ods. 23 zákona o spotrebnej dani museli sa tieto spotrebiteľské balenia cigariet považovať po 30. septembri 2004 za neoznačené. Ustanovenie § 41 ods. 5 zákona o spotrebnej dani v znení účinnom v inkriminovanej dobe považovalo za správny delikt inter alia aj držbu cigariet neoznačených na spotrebiteľskom balení kontrolnou známkou.

Z uvedených úvah jednoznačne vyplýva, že sťažovateľ porušil zákonom ustanovený zákaz držby cigariet neoznačených na spotrebiteľskom balení kontrolnou známkou. Bolo totiž jeho povinnosťou 1. októbra 2004 inkriminované spotrebiteľské balenia cigariet odstrániť z prevádzky. Keďže tak neurobil, dopustil sa tým správneho deliktu, za ktorý mu bola uložená najmiernejšia v tej dobe možná sankcia.

Je pravdou, že neskoršou právnou úpravou vyplývajúcou z ustanovenia § 44 ods. 37 zákona o spotrebnej dani boli zákonom ustanovené povinnosti podnikateľa predávajúceho spotrebiteľské balenia cigariet uvedené v odseku 23 nepredané do 30. septembra 2004 ešte rozšírené, keďže popri zákaze ich držby v zmysle § 41 ods. 5 bola podnikateľom uložená navyše ešte aj povinnosť do 31. decembra 2004 oznámiť colnému úradu množstvo takto

označených spotrebiteľských balení cigariet a požiadať o ich zničenie. Vzhľadom na to, že táto novelizovaná úprava nadobudla účinnosť od 1. novembra 2004, na sťažovateľa sa nevzťahovala, keďže v jeho prípade došlo k zabaveniu cigariet ešte skôr, teda v čase, keď platil iba zákaz držby neoznačených spotrebiteľských balení cigariet.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti rozsudok najvyššieho súdu v žiadnom prípade nemožno považovať ani za arbitrárny, ale ani za zjavne neodôvodnený. Preto niet dôvodu na to, aby ústavný súd do týchto záverov zasiahol.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. septembra 2008